

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Юридичний факультет
Кафедра адміністративного та фінансового права

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи та
розвитку

С.М. Кваша

«26» травня 2021 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні вченої ради юридичного факультету
Протокол № 11 від «25» травня 2021 р.

О.С. Яра

на засіданні кафедри адміністративного
та фінансового права

Протокол № 8 від «13» травня 2021 р.

В.І. Курило

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ПРАВА»

Галузь знань 08 Право

Спеціальність 081 Право

Рівень вищої освіти Третій (освітньо-науковий) рівень

Розробники: к.ю.н., доцент Слюсаренко С.В.

Київ – 2021

**1. Опис навчальної дисципліни
«Актуальні проблеми історії держави та права»**

Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	
Галузь знань	08 – «Право»
Освітньо-науковий рівень	третій
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень
Спеціальність	081 «Право»
Освітньо-наукова програма	081 Право
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	вибіркова
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів ECTS	5
Кількість змістових модулів	3
Форма контролю	залік
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
	денна форма навчання
Рік підготовки	1
Семестр	2
Лекційні заняття	30
Практичні заняття	30
Самостійна робота	90
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу “Проблеми фінансового права” має велике значення для фахової підготовки в юридичній, економічній та інших найважливіших сферах. Із здобуттям незалежності Україна проголосила політичний курс, що спрямований на побудову ринкової економіки. На жаль, панування понад півстоліття системи адміністративного планування зумовило існування серйозних перешкод на шляху розбудови нової економічної системи, що ґрунтується на ринкових принципах.

Ці обставини та непослідовність і вжиття половинчастих заходів призвели до того, що зусилля, які останнім часом спрямовувалися на здійснення ринкових реформ, не сприяли створенню ефективної ринкової економіки, а це безпосередньо пов'язано із функціонуванням фінансової системи держави. До 1999 р. в Україні спостерігалось падіння обсягу внутрішнього валового продукту і лише в останні роки цей процес набув протилежного напрямку. Нормальне функціонування фінансового ринку вимагає узгоджених взаємопов'язаних дій багатьох учасників приватного сектора та органів державної влади. Це потребує ефективного координування дій на всіх рівнях державного

апарату та між гілками державної влади й місцевого самоврядування. Шлях до розвинутого фінансового ринку пролягає через міцну правову базу.

В результаті вивчення проблем фінансового права аспіранти повинні:

1. Знати методологічні проблеми вивчення фінансового права, проблеми сучасного визначення предмета та методу фінансового права, законодавстві та інші нормативно-правові акти, що стосується цієї сфери суспільних відносин, поняття і законодавчу сутність прогресивних моделей сучасних правових категорій в аспекті фінансового права, структуру чинників фінансового права, особливості бюджетної діяльності, податкових, валютних та грошово-кредитних відносин ;
2. Вміти застосовувати набуті теоретичні знання по застосуванню фінансового законодавства, законодавчого регулювання захисту прав громадян, підприємств, держави та інших суб'єктів фінансових правовідносин. розібратись в проблемах фінансового права, володіти науковим апаратом Тлумачити та застосовувати чинне фінансове, в тому числі бюджетне, податкове та валютне законодавство

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані такі *компетентності*:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати комплексні проблеми в сфері професійної діяльності, у тому числі дослідницько-інноваційної, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань в галузі права.

Загальні компетентності:

здатність ініціювати та виконувати (індивідуально або в науковій групі) наукові дослідження, що приводять до отримання нових знань у сфері правничої науки;

здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей.

Фахові компетентності:

набуття глибоких, обґрунтованих фахових знань; детальні або дуже детальні знання спеціальної області дослідження в галузі права у поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії та внеску до індивідуальної області дослідження

здатність знаходити, контекстуалізувати та інтерпретувати значну кількість теоретичного та нормативного матеріалу;

здатність аналізувати методологічні проблеми загальної теорії права, галузевих юридичних наук;

Спеціальні компетентності:

знання та розуміння предметної області дослідження;

здатність планувати та виконувати сучасні інтелектуальні дослідження, як на запити стейкхолдерів так і сучасної світової наукової спільноти для досягнення науково

обґрунтованих теоретичних або експериментальних наукових результатів, які розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для правничої сфери;

здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в конкретних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності;

здатність використовувати інформаційні ресурси, необхідні для проведення дослідження у галузі права;

здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових та комплексних ідей в межах предметної області дослідження;

Програмні результати навчання:

глибоко розуміти теорію та методологію юридичних досліджень та вміти їх застосовувати для ідентифікації наукових гіпотез та використання у власних наукових дослідженнях та у викладацькій діяльності;

застосувати ідеї та концепції сучасної теорії права і держави, основних інститутів галузевих юридичних наук для розв'язання завдань наукового дослідження;

інтегрувати положення теорії держави і права, галузевих юридичних наук з метою отримання нових науково-обґрунтованих результатів.

3. Програма навчальної дисципліни «Проблеми фінансового права»

Змістовий модуль 1.

Особливості та проблеми фінансів та фінансового контролю.

Тема 1: Проблеми фінансів України та фінансової діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

Поняття та ознаки фінансів. Особливості фінансової діяльності держави. Відмінність державних фінансів від приватних фінансів, проблеми розмежування їх.. Централізовані і децентралізовані фонди коштів. Принципи здійснення фінансової діяльності держави: загально правові принципи, галузеві принципи. Функції фінансів. Методи здійснення фінансової діяльності держави. Фінансова система України. Елементи фінансової системи України.

Тема 2: Методологічні проблеми вивчення фінансового права.

Проблеми сучасного визначення предмета та методу фінансового права. Фінансове право України та інші галузі права. Особливості джерел фінансового права України. Система фінансового права. Принципи фінансового права та проблеми їх застосування.

Тема 3: Фінансово-правові відносини, їх зміст і особливості.

Поняття фінансово-правової норми. Види фінансово-правових норм. Структура фінансово-правової норми. Особливості фінансово-правових норм. Поняття фінансових правовідносин. Суб'єкти фінансових правовідносин. Органи державної влади як суб'єкти фінансових правовідносин. Органи місцевого самоврядування як суб'єкти фінансових

правовідносин. Об'єкт фінансових правовідносин. Зміст фінансових правовідносин. Юридичні факти як підстава виникнення фінансових правовідносин.

Тема 4: Проблеми здійснення фінансового контролю в Україні.

Поняття фінансового контролю. Об'єкт фінансового контролю. Предмет фінансового контролю. Принципи фінансового контролю та проблеми їх застосування. Значення фінансового контролю. Види фінансового контролю. Методи фінансового контролю. Особливості перевірки як метода здійснення фінансового контролю. Порядок проведення фінансових перевірок. Поняття та види суб'єктів фінансового контролю.

Змістовий модуль 2.

Особливості правового регулювання видатків в Україні

Тема 5: Бюджетне право і бюджетні правовідносини

Поняття бюджетного права. Особливості предмета бюджетного права. Джерела бюджетного права. Поняття та значення бюджету. Поняття бюджетно-правових норм. Види бюджетно-правових норм та їх класифікація. Бюджетні правовідносини. Суб'єкти бюджетних правовідносин. Повноваження суб'єктів бюджетних правовідносин. Бюджетне законодавство. Принципи побудови бюджетної системи та особливості їх застосування.

Тема 6: Доходи бюджету

Поняття доходів бюджету. Ознаки доходів бюджету. Класифікація доходів бюджету. Власні, закріплені та регулюючі доходи. Податкові та неподаткові доходи. Доходи державного бюджету України. Доходи місцевих бюджетів. Поняття видатків. Ознаки видатків. Принципи видатків. Класифікація видатків. Поточні та капітальні видатки. Розпорядники бюджетних коштів. Головні розпорядники бюджетних коштів. Бюджетне призначення. Бюджетне асигнування. Бюджетне зобов'язання. Бюджетний розпис. Виконання бюджету за видатками. Стадії виконання бюджету за видатками. Роль Державного казначейства України у виконанні державного та місцевих бюджетів за видатками. Видатки державного бюджету України. Видатки місцевих бюджетів. Захищені статті видатків. Таємні видатки. Дефіцит та профіцит бюджету. Джерела фінансування дефіциту бюджету.

Тема 7: Бюджетний процес

Поняття бюджетного процесу. Ознаки бюджетного процесу. Стадії бюджетного процесу. Порядок складання проекту бюджету: основні напрямки бюджетної політики; бюджетний запит; схвалення КМУ проекту закону України про Державний бюджет. Розгляд та прийняття бюджету: прийняття до розгляду представленого проекту закону про Державний бюджет України; перше читання проекту закону про державний бюджет України; друге читання проекту закону про Державний бюджет України; третє читання проекту закону про Державний бюджет України; бюджетні призначення в разі несвоєчасного прийняття закону про Державний бюджет України. Виконання бюджету: за доходами; за видатками. Контроль за виконанням бюджету: звітність про виконання Державного бюджету України; річний звіт про виконання закону про Державний бюджет України та його розгляд.

Змістовий модуль 3.

Особливості правового регулювання державних доходів в Україні

Тема 8: Податкове право і податкові правовідносини

Предмет податкового права. Метод податкового права. Поняття податкових правовідносин. Види податкових правовідносин. Ознаки податкових правовідносин. Особливості податкових правовідносин. Джерела податкового права. Поняття податку. Ознаки податку. Функції податку. Співвідношення податку і збору. Подібності і відмінності між ними. Класифікація обов'язкових платежів.

Тема 9: Проблеми адміністрування податків

Податковий обов'язок Поняття платника податків. Ознаки платників податків. Види платників податків. Фізичні особи як платники податків. Юридичні особи як платники податків. Постійні представництва іноземних юридичних осіб як платники податків. Податкові органи як суб'єкти податкових правовідносин: система податкових органів; податкові адміністрації та податкові інспекції; податкова міліція. Поняття податкового обов'язку (у широкому та вузькому розумінні). Підстави виникнення податкового обов'язку. Підстави припинення податкового обов'язку. Способи забезпечення виконання податкового обов'язку (податкова застава, податкова порука).

Тема 10: Спрощена система оподаткування

Проблеми застосування спрощеної системи оподаткування в Україні. Поняття єдиного податку. Суб'єкти малого підприємництва як платники єдиного податку. Ставки єдиного податку. Порядок переходу на спрощену систему оподаткування. Порядок нарахування та строки сплати податку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	пр	с.р.
1	2	3	4	5
<i>Змістовий модуль 1. Особливості та проблеми фінансів та фінансового контролю</i>				
Проблеми фінансів України та фінансової діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування	13	4	4	5
Методологічні проблеми вивчення фінансового права	13	2	2	9
Фінансово-правові відносини, їх зміст і особливості	13	2	2	9
Проблеми здійснення фінансового контролю в Україні	13	2	2	9
Разом за змістовим модулем 1	52	10	10	32
<i>Змістовий модуль 2. Особливості правового регулювання видатків в Україні</i>				
Бюджетне право і бюджетні правовідносини	15	4	4	7
Доходи бюджету	15	4	4	7

Бюджетний процес	15	2	2	11
Разом за змістовим модулем 2	45	10	10	25
<i>Змістовий модуль 3.</i>				
<i>Особливості правового регулювання державних доходів в Україні</i>				
Податкове право і податкові правовідносини	16	4	4	8
Проблеми адміністрування податків	18	4	4	10
Спрощена система оподаткування	19	2	2	15
Разом за змістовим модулем 3	53	10	10	33
Усього годин	150	30	30	90

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Проблеми фінансів України та фінансової діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування	4
2	Методологічні проблеми вивчення фінансового права	2
3	Фінансово-правові відносини, їх зміст і особливості.	2
4	Фінансовий контроль	2
5	Бюджетне право і бюджетні правовідносини	4
6	Доходи бюджету	4
7	Бюджетний процес	2
8	Податкове право і податкові правовідносини	4
9	Проблеми адміністрування податків	4
10	Спрощена система оподаткування	2
	ВСЬОГО	30

Самостійна робота аспірантів

Аспірант повинен бути широко ерудованим, мати фундаментальну наукову підготовку, володіти сучасними інформаційними технологіями, включаючи методи отримання та обробки наукової інформації, вміти самостійно формувати наукову тематику, організувати та вести науково-дослідницьку діяльність з вибраної наукової спеціалізації.

Самостійна робота аспіранта включає:

- 1) вивчення теоретичного та практичного матеріалу відповідно до навчального плану дисципліни;
- 2) виявлення інформаційних ресурсів у наукових бібліотеках та мережі Internet з таких напрямів:
 - бібліографія за галузями дослідження;
 - наукові публікації (у тому числі іноземними мовами) за предметною сферою дослідження;

– науково-дослідницька література з актуальних проблем прикладних досліджень (у тому числі іноземними мовами) тощо;

3) конспектування, реферування першоджерел і науково-дослідницької літератури за тематичними розділами;

4) вміння використовувати в наукових дослідженнях сучасні юридичні пакети прикладних програм.;

5) підготовку до аудиторних занять (занять лекційного та практичного типу), колоквиумів, практикумів і виконання відповідних завдань викладача;

6) участь в роботі факультативів і спецсеминарів та ін.

Форми самостійної роботи:

1) *фронтальна (потоктова) самостійна робота* передбачає загальне для усіх завдання, загальний інструктаж, використання загальних прийомів організації та керівництва подальшими діями аспірантів; доцільна на етапі вивчення нової теми, а також на початковому етапі формування вмінь;

2) *групова самостійна робота* використовується для сумісного опрацювання навчального матеріалу, виконання практичних завдань, взаємоперевірку письмових завдань, організації проектної, дослідницької діяльності;

3) *індивідуальна самостійна робота* орієнтована на зростання ролі аспірантів у визначенні змісту роботи, виборі способу її виконання, дозволяє стимулювати активність дослідника та його співпрацю з викладачем.

Методичне забезпечення самостійної роботи включає:

1) список основної та додаткової літератури;

2) електронну бібліотеку, список аудіо- та відеоматеріалів з різних розділів дисципліни;

3) методичні вказівки з організації та виконання самостійної роботи при вивченні дисципліни;

4) методичні вказівки щодо виконання практичних робіт.

Контроль за самостійною роботою аспіранта включає:

1) поточний контроль проводиться викладачем в процесі аудиторних занять лекційного і (або) практичного типу;

2) самостійна робота є контактним позааудиторним видом навчальної роботи, яка оформлюється відповідними графіками проведення самостійної роботи аспіранта, що затверджується завідувачем кафедри;

3) перевірка виконання завдань на самостійну роботу здійснюється викладачем в позааудиторний час.

5. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧАМИ

1. Поняття фінансів.
2. Фінансова система України.
3. Централізовані та децентралізовані фінанси держави.
4. Фінансова діяльність держави, її поняття та роль.
5. Поняття фінансового права.
6. Предмет та методи фінансового права.
7. Система фінансового права.
8. Джерела фінансового права.
9. Фінансово-правові відносини: поняття та особливості.
10. Структура норми фінансового права.
11. Суб'єкти фінансового права.
12. Фінансово-правова норма та її види.

13. Зміст і значення фінансового контролю.
14. Завдання фінансового контролю.
15. Організація фінансового контролю в Україні.
16. Органи фінансового контролю та їх повноваження.
17. Види фінансового контролю.
18. Методи фінансового контролю.
19. Діяльність органів Державної фіскальної служби України у здійсненні фінансового контролю.
20. Юрисдикційна діяльність Державної аудиторської служби України.
21. Поняття державних витрат.
22. Система державних витрат.
23. Принципи державних витрат.
24. Поняття і принципи бюджетного фінансування.
25. Кошторисно-бюджетне фінансування.
26. Правове значення кошторису витрат бюджетної установи, порядок його розробки та затвердження.
27. Поняття норми витрат та ознаки класифікації.
28. Поняття державного кредиту.
29. Форми державного внутрішнього кредиту.
30. Форми зовнішнього кредиту.
31. Нормативно-правове забезпечення відносин в галузі державного кредиту.
32. Форми державного регулювання ринку цінних паперів.
33. Порядок ведення касових операцій.
34. Основні завдання обліку грошових коштів.
35. Порядок розрахунків з підзвітними особами.
36. Загальні положення з питань валютного регулювання.
37. Правовий режим здійснення операцій з валютними цінностями.
38. Роль державних органів у сфері валютного регулювання та валютного контролю.
39. Повноваження Національного Банку України у сфері валютного регулювання та валютного контролю.
40. Система органів у сфері валютного регулювання та валютного контролю.
41. Кримінологічні аспекти зовнішньоекономічної діяльності.
42. Фактори організаційного характеру зовнішньоекономічної діяльності.
43. Фактори економічного характеру зовнішньоекономічної діяльності.
44. Фактори правового характеру зовнішньоекономічної діяльності.
45. Відсутність договорів між митними службами України та інших країн про взаємне інформаційне забезпечення.
46. Відсутність митного контролю за рухом валюти при експортно-імпортних операціях.
47. Відсутність митного контролю за рухом окремих товарних груп експорту та імпорту.
48. Відсутність чіткого сталого законодавчого регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
49. Вади в сфері спільного підприємництва.
50. Поняття банківського кредиту.
51. Місце банківського кредиту у фінансово-кредитній системі України.
52. Принципи банківського кредитування.
53. Об'єктивність існування кредиту.
54. Система кредитних органів.
55. Правове положення та функції Національного банку.
56. Принципи розподілу кредитних установ на банки і небанківські фінансово-кредитні установи.

57. Поняття банку.
58. Банківська система України.
59. Правове положення комерційних банків.
60. Функції комерційних банків.
61. Ліцензування банківських операцій.
62. Класифікація комерційних банків за ознаками.
63. Принципи організації банківського кредитування.
64. Умови банківського кредитування.
65. Види банківського кредитування.
66. Поняття страхування.
67. Функції страхування.
68. Види грошових резервних фондів.
69. Характерні риси страхування.
70. Поняття договору страхування.
71. Обов'язкові атрибути договору страхування.
72. Страховий випадок.
73. Страхова сума.
74. Підстави для відмови у виплаті страхової суми.
75. Ставка страхового платежу.
76. Функції страхування.
77. Сучасні галузі та види страхування.
78. Організація і регулювання страхової справи в Україні.
79. Поняття бюджету.
80. Роль бюджету у виконанні функцій держави.
81. Поняття бюджетного права.
82. Бюджетні правовідносини.
83. Матеріальні та процесуальні норми бюджетного права.
84. Поняття бюджетного устрою.
85. Бюджетна система України.
86. Принципи бюджетного устрою.
87. Методи бюджетного регулювання.
88. Бюджетний процес в Україні та його стадії.
89. Складення та розгляд проекту бюджету.
90. Затвердження і виконання бюджету.
91. Складання, розгляд і затвердження звіту про виконання бюджету.
92. Принципи бюджетного процесу.
93. Поняття державних доходів.
94. Види державних доходів.
95. Податкові джерела державних доходів.
96. Грошова система України.
97. Правові основи організації грошового обігу на території України.
98. Порядок відкриття рахунків у кредитних установах.
99. Правові форми безготівкових розрахунків.

ТИПОВЕ ТЕСТОВЕ ЗАВДАННЯ
для визначення рівня засвоєння знань

УКРАЇНИ

третій (освітньо-науковий) рівень 081 – «Право»	Кафедра адміністративного та фінансового права	Заліковий БІЛЕТ № 1_ з дисципліни Проблеми фінансового права	Затверджую Завідувач кафедри Курило В.І. (підпис) дата
---	--	--	--

Екзаменаційні питання
(максимальна оцінка 10 балів за відповідь на кожне запитання)

1. Порядок проведення позапланової ревізії?
2. Назвіть особливості першої стадії бюджетного процесу?

Тестові завдання різних типів
(максимальна оцінка 10 балів за відповіді на тестові завдання)

1. Визначте, який з перелічених податків чи зборів не є загальнодержавним:

- а) рентна плата;
- б) акцизний податок;
- в) туристичний збір;
- г) збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства.

2. Визначте, який з перелічених податків чи зборів не є загальнодержавним:

- а) збір за спеціальне використання води;
- б) податок на доходи фізичних осіб;
- в) податок на прибуток підприємств
- г) єдиний податок

3. Визначте, який з перелічених податків чи зборів не є загальнодержавним:

- а) рентна плата;
- б) мито;
- в) збір за місця для паркування транспортних засобів
- г) податок на доходи фізичних осіб.

4. Визначте, який з перелічених податків чи зборів не є загальнодержавним:

- а) акцизний податок;
- б) єдиний податок;
- в) податок на прибуток підприємств;
- г) податок на додану вартість.

5. Визначте, який з перелічених податків чи зборів є загальнодержавним:

- а) податок на доходи фізичних осіб
- б) податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів;
- в) збір за місця для паркування транспортних засобів;
- г) єдиний податок.

6. Визначте, який з перелічених податків чи зборів є загальнодержавним:

- а) податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
- б) збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності;
- в) єдиний податок;
- г) рентна плата

7. Встановіть відповідність:

1. Місцеві податки

А. податок на додану вартість

2. Загальнодержавні податки та збори	Б. збір за місця для паркування транспортних засобів
8. Встановіть відповідність:	
1. Місцеві податки	А. акцизний податок
2. Загальнодержавні податки та збори	Б. туристичний збір
9. Дайте визначення: "... - непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених цим Кодексом як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції)".	
10. Дайте визначення: "..... - прострочена заборгованість померлої фізичної особи, за відсутності у неї спадкового майна, на яке може бути звернено стягнення".	

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі поєднуються традиційні методи викладання у вищій школі (проблемний, евристичний, репродуктивний), прийоми та форми викладання (лекція, семінарське заняття) з новими, що передбачають використання активних форм навчання (тестів різного рівня складності), різнопланової науково-дослідної роботи під безпосереднім керівництвом викладача. Використовуються такі методи як:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні, наочні, практичні методи;
- індуктивні методи і дедуктивний метод;
- репродуктивні, творчі, проблемно-пошукові методи;
- навчальна робота під керівництвом, самостійна робота.

2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- методи стимулювання інтересу до навчання (створення ситуації інтересу при викладанні того чи іншого матеріалу, пізнавальні ігри, навчальні дискусії, аналіз життєвих ситуацій);
- методи стимулювання обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, вимоги до вивчення навчальної дисципліни, заохочення, покарання).

3. Методи контролю ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

7. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

У процесі навчання проводиться попередній, поточний, періодичний (тематичний) та підсумковий контроль. В умовах організації навчального процесу оцінювання відбувається за 100- бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою.

ПОПЕРЕДНІЙ КОНТРОЛЬ

Попередній контроль проводиться на початку вивчення курсу, теми. Він передбачає з'ясування попереднього рівня знань здобувачів з теми, які вони могли отримати під час вивчення інших навчальних дисциплін або самоосвіти, фактично, окреслює обсяг їх опорних знань. Викладач може використати його результати для визначення ступеня опрацювання певних питань у подальшій роботі.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень здобувача (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з тем курсу) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях.

Поточний контроль реалізується в різних формах: усне і письмове, фронтальне та індивідуальне опитування; рецензування відповідей; участь у дискусіях, обговореннях; написання творів-есе; підготовка презентацій тощо.

У процесі навчання поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (роботі у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Критеріями оцінки усних відповідей є:

- повнота та глибина розкриття питання;
- емоційність та переконливість;
- використання для обґрунтування своєї думки основної і додаткової літератури;
- вміння логічно викладати матеріал, аналізувати, порівнювати, робити висновки, узагальнювати;
- культура мови.

Критеріями оцінки письмових завдань є:

- повнота та глибина розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальний бал за роботу на семінарському занятті - 5 балів.

5 балів здобувач отримує, якщо він:

- опрацював не лише основну, але й додаткову літературу, самостійно знайдену, відповідно до теми для більш глибокого її розкриття, розробив розгорнутий виступ;
- засвоїв теоретичний матеріал на високому / творчому рівні, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, встановлює міжпредметні та міжтемні зв'язки;
- висловлює гіпотези, наводить аргументи на підтвердження своєї думки, або спростування думки інших здобувачів, при цьому посилається на опрацьовані джерела та літературу;
- використовує теоретичні знання для виконання практичних завдань;
- робить висновки, узагальнення;
- рецензує відповіді інших, вносить корективи, доповнення;
- пропонує дискусійні теми для обговорення, бере участь у дискусії, дотримується культури її ведення;
- підготував виступ, повідомив його зміст, чим зацікавив аудиторію.

4 бали здобувач отримує, якщо він:

- опрацював переважно основну літературу, розробив конспект виступу;
- теоретичний матеріал засвоїв на достатньому / конструктивному рівні, досить логічно викладає його, однак, не завжди може підтвердити відповідними прикладами, іншими аргументами;
- під час викладу допускає незначні помилки чи неточності, у нього виникають деякі проблеми щодо встановлення зв'язків з попередніми темами чи іншими предметами, тобто, його знання не систематизовані повною мірою;
- іноді потребує додаткових запитань для повного розкриття проблеми;
- висловлює гіпотези, припущення, однак, не завжди може навести необхідні аргументи на підтвердження своєї думки;

- в цілому використовує теоретичний матеріал для розв'язання практичних завдань, пояснення подій та явищ, що відбуваються в правовому житті країни та світі, але його пояснення містять неточності, недостатньо обґрунтовані;

- робить висновки, узагальнення, однак, вони потребують уточнення, конкретизації з боку викладача або інших здобувачів;

- рецензує відповіді інших, вносить корективи, доповнення;

- пропонує дискусійні теми для обговорення, бере участь у дискусії, дотримується культури ведення дискусії;

- підготував реферат і повідомив його зміст.

3 бали отримує здобувач, якщо він:

- не повною мірою опрацював рекомендовані джерела та літературу;

- засвоїв матеріал на середньому / репродуктивному рівні;

- може лише відтворити навчальний матеріал, засвоєний на лекції або опрацьований самостійно без критичного осмислення, на рівні переказу, можливо, навіть, за допомогою викладача;

- іноді порушує логіку викладу, допускає помилки;

- не вміє самостійно здійснювати логічні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, формулювання висновків);

- з допомогою викладача може навести приклади, пов'язати теоретичний та практичний матеріал, встановити міжтемні та міжпредметні зв'язки;

- не може самостійно зробити рецензію, виправити помилки інших виступаючих;

- у нього не достатньо сформовані навички участі у дискусії, не вміє обґрунтовувати свою думку.

2 бали отримує здобувач, якщо він:

- не достатньо повно / фрагментарно опрацював рекомендовані джерела та літературу;

- засвоїв матеріал на низькому / рецептивно-продуктивному рівні;

- за допомогою викладача може відтворити незначну частину навчального матеріалу, засвоєного на лекції;

- не може критично осмислити, проаналізувати матеріал, навіть, за допомогою викладача;

- не дотримується логіки викладу, часто допускає помилки;

- не може, навіть з допомогою викладача, навести приклади, пов'язати теоретичний і практичний матеріал, встановити міжтемні/міжпредметні зв'язки;

- не може зробити рецензію, виправити помилки інших колег;

- у нього не сформовані навички участі у дискусії, не вміє обґрунтовувати свою думку.

1 бал отримує здобувач, якщо він:

- не опрацював рекомендовані джерела та літературу;

- не засвоїв матеріал, відмовляється відповідати/ не може відтворити незначну частину навчального матеріалу, навіть з допомогою викладача, однак, дотримується дисципліни, уважно слухає відповіді інших здобувачів, робить записи, задає питання іншим доповідачам, повідомлення, доповнення, намагається брати участь в обговореннях, що свідчить про наявність у нього пізнавального інтересу до навчального курсу.

Здобувач, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях здобувач може відпрацювати пропущені заняття, опрацювати есе з викладачем, ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ

З дисципліни «Методологія права» формою семестрового контролю є екзамен

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається таким чином: Оцінка за Тему 1 + Оцінка за Тему 2 + за всі 10 тем мах-50 балів) + бали за індивідуальні завдання 10 тем по 5 балів – 50 балів = 100 балів.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти, навчальні плани, підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали практичних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи здобувачів.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р.
2. Податковий кодекс України 1 грудня 2010 р.
3. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 р.
4. Кодекс України про надра від 27 липня 1994 р.
5. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р.
6. Митний кодекс України від 11 липня 2002 р.
7. Бюджетний кодекс України від 1 грудня 2010 р.
8. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 р.
9. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 р.
10. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні. Від 26 січня 1993 р.зі змінами.
11. Про Рахункову палату. Закон України від 2 липня 2015 р. із змінами та доповненнями.

Допоміжна

- 1.Фінансове право. Підручник. В. І. Курило., С. В. Слюсаренко – Київ : Магістр ХХІ сторіччя, 2019. – 410 с.

2. Фінансове право: підручник / за аг. ред. О.М. Бандурки та О.П. Гетманець; Ю.М. Жорнокуй, О.В. Кашкарьова, Т.В. Колесник та інші. – Х.: Екограф, 2015. – 500 с.
3. Фінансове право: підручник / М.П. Кучерявенко, О.О. Дмитрик, О.А. Лукашев та ін.; за ред. М.П. Кучерявенка. – Х.; Право, 2016. – 440 с.
3. Податкове право: навчальний посібник. Слюсаренко С.В. – Київ:Прінтеко, 2020. – 280 с.
4. Фінансове право України: навч. посіб. за вимогами кредит.-модул. системи орг. навч. Процесу. [авт. кол.: Л.К. Воронова та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Л.К. Воронової ; НДІ фін. права. – 2-ге вид., стер. – К. : “Правова єдність”, Всеукр. асоц. видавців, 2010. – 393 с.
5. Фінансове право України : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Боднарук Ю.В. та ін. ; за заг. ред. Т.А. Латковської, С.В. Пархоменко-Цироцианц. Нац. ун-т “Одес. юрид. акад.”. – О. : Фенікс, 2012. – 189 с.
6. Фінансове право : підруч. для студ. вищ. навч. закл. уклад. О.М. Бандурка та ін. відп. ред. О.П. Гетманець. – Х. : Еспада, 2008. – 416 с.
221. Фінансове право : навч. посіб. для студ. ВНЗ А.Г. Зюнькін ; Міжрегіональна акад. управління персоналом. – 4-те вид., доп. – К. : Персонал, 2008. – 561 с.
7. Орлюк О. П. Фінансове право. Академічний курс : підручник. Орлюк О. П. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 808 с.
8. Податкове право України [текст]: навчальний посібник. Павлов Д.М., Процюк Т.Б., Удовик М.С. за ред. А.Г. Чубенка. – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2014. – 304 с.
9. Фінансове право України: Навч. посібник. Л.К. Воронова, М.П. Кучерявенко, Н.Ю. Пришва та ін. за заг. ред. Л.К. Воронової. – К.: Правова єдність, 2009. – С. 213.
10. Химичева Н.И. Налоговое право. Учебник. – М.: Издательство БЕК, 1997. – С. 11.
- Химичева Н.И. Финансовое право: федеральные и региональные аспекты развития. Правоведение. – 2002. – №5. – С. 18.
12. Юткина Т.Ф. Налоговедение: от реформы к реформе. – М.: ИНФРА, 1999. – С. 66-67. 292 с.
13. Карасева М.В. Финансовое право. Общая часть: Учебник. – М.: Юристь, 2000. – С. 124-126. 256 с.
14. Фінансове право: підручник для студ. Вищих навч. Закл. О.П. Гетманець (відп.ред.), О.М. Бандурка (уклад.). – Х. : Еспада, 2010. – 416с.
15. Фінансове право: навч. посіб. За ред. А.Г. Чубенка. – К.: КНТ, 2014.– 600 с.
16. Музика-Стефанчук О.А. Фінансове право: Навч. посібник. – 3-тє вид., доп. і перероб. – К. : Атіка. 2007. – 264 с.
17. Плиса В.Й. Страхування: Навч. посібн. – К.: Каравела, 2010. – 392 с.
18. Страхування: Підручник . Кер. авт. кол. і наук. ред. С.С. Осадець. – 2-ге вид. Перероб. і допов. – К.: КНЕУ, 2012. – 599 с.
19. Бігдаш В.Д. Страхування: Навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. – К. : МАУП, 2013. – 448 с.
20. Вовчак О.Д. Страхування: Навч. посібн. 2-ге вид., випр. – Львів: “Новий світ-2000, 2014. – 480 с.
21. Державне регулювання економіки: Навч. посібн. С.М. Чистяков, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куденко та ін. – К. : КНЕУ, 2008. – 316 с.
22. Дмитренко Е.С. Фінансове право України. Особлива частина: Навчальний посібник. – К. : Алерта; КНТ, 2007. – 376 с.
23. Фінансове право : підручник. М.П. Кучерявенко, Д.О. Білінський, О.О. Дмитрик та ін. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. М.П. Кучерявенка. – Х. : Право, 2013. – 400 с.
24. Кучерявенко Н.П. Налоговое право: Учебник. – Х.: Легас, 2001. – С. 24-25. 584 с.
25. Общая теория права и государства: Учебник для юридических вузов. Под ред. В.В. Лазарева. – М.: Юрист, 1994. – С. 109.366 с.

26. Петрова Г.В. Налоговое право: Учебник для вузов. – М.: Издательская группа НОРМА-ИНФРА, 1999. – С. 7-8.
27. Петрова Г.В. Общая теория налогового права. – М.: ИД ФБК – ПРЕСС, 2004. – С. 72. 224 с.
28. Пискотин М.И. Советское бюджетное право. – М.: Юридическая литература, 1971. – С. 50.
29. Податкове право України: Кредитно-модульний курс: Навч. посібник за ред. Л.К. Воронової, М.П. Кучерявенко. – К.: Правова єдність, 2009. – С. 44.
30. Фінансове право України: Підручник. Г.В. Бех, О.О.Дмитрик, І.Є.Криницький : за ред. М.П. Кучерявенка. – К. : Юрінком Інтер. 2007. – 320 с.
31. Скакун О.Ф. Теорія держви і права: Підручник. Пер.з рос. – Харків: Консум, 2001. – С. 244-245.
32. Советское финансовое право: Учебник. Под ред. Е.А. Ровинского. – М.: Юридическая литература, 1978. – С. 27.
33. Слюсаренко С.В., Адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють забезпечення оптимізації фінансового регулювання аграрної сфери / Науковий вісник публічного та приватного права. 2017. №2. С. 111-118. **IndexCopernicus**<http://www.nvppp.in.ua/vip/2017/2/40.pdf>
34. Слюсаренко С.В., Поняття та елементи механізму адміністративно-правового забезпечення оптимізації фінансово регулювання аграрної сфери / Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». 2015. Випуск 6-2. Т. 1. С. 88-92. <http://www.lj.kherson.ua/2015/pravo06-2/46.pdf>
35. Слюсаренко С.В., Форми та методи адміністративної діяльності публічної адміністрації щодо адміністративно-правового забезпечення оптимізації фінансово регулювання аграрної сфери / Науковий вісник публічного та приватного права. 2017. №3. С. 133-138. **IndexCopernicus**<http://www.nvppp.in.ua/vip/2017/3/30.pdf>
36. Слюсаренко С.В., Поняття та зміст адміністративно-правових відносин щодо забезпечення фінансування аграрної сфери/ Науковий вісник публічного та приватного права. 2016. №1. С. 149-154. **IndexCopernicus**http://www.nvppp.in.ua/vip/2016/2/tom_2/44.pdf
37. Слюсаренко С.В., Деякі адміністративні процедури адміністративно-правового забезпечення оптимізації фінансування адміністративно-правових земельних відносин/ Прикарпатський юридичний вісник. 2017. №2. С. 107-111. http://www.pjv.nuoua.od.ua/v2_2017/21.pdf
38. Слюсаренко С.В., Податок на землю як засіб забезпечення оптимізації фінансового регулювання аграрної сфери/ Юридичний вісник. 2017. №1. С. 74-78. http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/opac/search.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=urid%5F2017%5F1%5F15
39. Слюсаренко С.В., Фінансова оптимізація оподаткування у сфері земельних відносин/Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2016. Випуск 41. Т. 3. С. 134-139. http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.41/part_4/67.pdf
40. Слюсаренко С.В., Міжнародний та зарубіжний досвід фінансового регулювання аграрної сфери /Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». 2016. Випуск 6-2. Т. 1. С. 34-38. **IndexCopernicus**http://www.lj.kherson.ua/2016/pravo06-2/part_1/38.pdf
41. Слюсаренко С.В., Понятие и содержание административно-правового обеспечения оптимизации финансовых регулирование аграрной сферы. Научно-методический журнал «Право и Политика». 2016. № 1. С. 131-137.

42. Слюсаренко С.В., Принципы административно-правового обеспечения оптимизации финансового регулирования аграрной сферы. Международный научно-практический журнал «Право и Закон». 2017. № 1. С. 107-112.
43. Слюсаренко С.В., Методология анализа административно-правового обеспечения оптимизации финансового регулирования аграрной сферы/ Научно-методический журнал «Право и Политика». 2016. № 4. С. 87-92.
44. Слюсаренко С.В., Публичные финансы как объектов административно-правовых отношений в аграрной сфере/ Международный научно-практический журнал «Право и Закон». 2017. № 2. С. 82-85.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://portal.rada.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.ac-rada.gov.ua> – офіційний сайт Рахункової палати України.
3. <http://www.ccu.gov.ua> – офіційний сайт Конституційного Суду України.
4. <http://www.kmu.gov.ua/control/> – єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.
5. <http://www.ombudsman.kiev.ua> – офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України.
6. <http://www.president.gov.ua/> – офіційне інтернет-представництво Президента України.
<http://www.rainbow.-gov.ua> – офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України.